

Ouderen in Nederland weten wat ze willen.

Wil van der Kruijs, voorzitter Unie KBO en vicevoorzitter KBO-PCOB, bracht voor het voetlicht wat de belangrijkste wensen zijn: optimale zorg en ondersteuning en echte inkomensverbetering. Lenny Geluk wil dat ouderen op tijd nadenken over wat ze nodig gaan hebben. Zorg horen die mensen te krijgen die zorg nodig hebben en dat valt qua behoefte niet samen met de leeftijd, met oud zijn.

Voormalig voorzitter van het CDA Brabant, Wil van der Kruijs, hield een inleidend betoog over de organisatie van ouderen in Nederland gevolgd door hetgeen ouderen verwachten van de verkiezingen. De KBO is een vereniging voor ontwikkeling, ontspanning en ontmoeting. De relatie tussen de provincies en de 12 provinciale KBO-bonden is een subsidie-relatie geworden omdat ouderenbeleid toenemend op lokaal niveau bepaald wordt. Ouderen bonden hebben naast het tegengaan van eenzaamheid en het bieden van belastingservice ook collectieve belangenbehartiging als taakopvatting. Om gesprekspartner te zijn met de gemeenten moeten de 800 KBO-afdelingen zich als het ware herorganiseren. Tilburg bijvoorbeeld heeft nu meer dan 20 ouderen afdelingen.

Belangenbehartiging voor ouderen gebeurt in Nederland op basis van historie (zuilen), op basis van deelbelangen [zoals bv voor mensen met een pensioen (NVOG en KNVG) en voor oudere werkenden (FNV/CNV)], en op basis achterhaalde wetgeving. De organisatiegraad van ouderen is hoog; de gemiddelde leeftijd is ook hoog.

De Unie KBO heeft in februari het verkiezingsmanifest gepubliceerd "Omzien naar elkaar". Het streven is een inclusieve samenleving wat wil zeggen dat iedereen gelijkwaardig is, en dat iedereen kan meedoen. Onder verwijzing naar de resultaten van een NIVEL-onderzoek geeft dhr. v.d. Kruijs toelichting op de stelling: "DE oudere bestaat niet". Mensen verschillen wat betreft de ervaren eigen regie en de waarde die men hecht aan zelfredzaamheid. Het beeld is dus genuanceerd. Veel hangt af van de financiële middelen die een oudere ter beschikking heeft, en van de vraag of iemand een sociaal netwerk heeft. Wanneer mensen geen sociaal netwerk hadden in hun jonge jaren dan is er doorgaans ook geen sociaal netwerk op hoge leeftijd om op terug te vallen voor informele zorg.

Wat betreft het pensioenvraagstuk: de KBO stelt voor om de rekenrente te verhogen naar 4 %. Dat zou betekenen dat ouderen er qua koopkracht structureel op vooruit gaan (i.p.v. incidenteel). Ouderen willen doorgaans zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en ouderen kiezen voor kleinschaligheid. De praktijk is nu dat gemeenten qua uitvoering van ouderenbeleid (te) grote verschillen laten zien: de ene gemeente is bv royaal in voorzieningen en in de andere gemeente is uitgesproken karig. Pakweg 1 miljoen ouderen hebben last van het zogeheten "stapelingsprobleem". Dat wil zeggen dat veel soorten van bezuinigingsmaatregelen eenzijdig terecht komen bij ouderen met toch al een smalle portemonnee. "Wil je als ouder overleven dan moet je binnen blijven".

De aandacht wordt gevestigd op ouderen-werkloosheid: al jaren is sprake van een hoge werkloosheid onder 50ste plussers. Hier moet ook een oplossing voor komen.

Het KBO vindt dat er te veel marktwerking is in de zorg, dat alle specialisten in loondienst zouden moeten, de budgetpolis moet verdwijnen, en de premie inkomensafhankelijk moet worden. Het eigen risico van 385 euro is te hoog en moet naar een maximum van 200 euro want vermindering van zorg is nu onverantwoord hoog. Een zorgfonds zou betekenen terug naar het oude ziekenfonds en dat wordt afgewezen.

Tenslotte de digitalisering van de samenleving: 1,2 miljoen mensen zijn niet handig met een computer of mobiel en dat zijn vooral ouderen en laaggeletterden. Over 10 jaar moet deze groep bij de gemeenten nog gewoon naar een loket kunnen gaan en persoonlijk geholpen worden door de belastingdienst.

Mevr. Lenny Geluk is Lid van de Tweede Kamer. Ze is 73 jaar, heeft een protestantse achtergrond en was actief voor het CDA Utrecht. Ze stelde vast dat senioren veel kunnen maar niet goed vertegenwoordigd zijn. De ideologie die ze uitdraagt: "Ben op de eerste plaats verantwoordelijk voor jezelf". Het woord "ouderen" gebruikt ze als werkwoord: je "oudert" allemaal. Haar oproep: begin op tijd met nadenken voor de fase dat je minder kunt. Het CDA moet zorg en ouderen niet automatisch aan elkaar koppelen maar een ander kader geven: de juiste zorg en hulp moet beschikbaar zijn voor degenen die zorg en hulp nodig hebben.

Aansluitend op de inleidingen benadrukt Els Aarts de kracht van de ouderen in het vrijwilligerswerk. Over een ouderenfonds, waarin alle ouderen bv 5 euro storten, loopt nog discussie. Het zal geen oplossingen bieden - zeker niet voor het probleem eenzaamheid onder ouderen. Hulp en zorg wordt bij ouderen te eenzijdig onder zorg geëtiketteerd. Mevr. Callewaert, burgemeester van Bergeijk, bepleit goede volkshuisvesting, seniorenwoningen in alle gebieden. Opgemerkt wordt dat de generatie ouderen van nu het heel veel beter hebben dan de ouderen van 25 jaar geleden qua levensverwachting, gezondheid en welvaart. In hoeverre hebben nieuwe ouderen behoefte aan organisaties zoals de KBO en de PCOB? Daarop volgt een nadrukkelijk tegengeluid: ouderenbonden zijn erg waardevol en "blij dat deze organisaties bestaan". Lenny Geluk onderstreept dat het verenigingen zijn die opgekomen zijn vanuit de samenleving en daarom heel belangrijk zijn. Bij de discussie over pensioenen komt naar voren dat veel jongeren tegenwoordig slecht betaald worden en veel arbeidsonzekerheid hebben: ze kunnen geen huis meer kopen laat staan een pensioen opbouwen. In tijden van schaarste is de vraag of alle bezuinigingen in redelijkheid verdeeld neerslaan op verschillende bevolkingsgroepen. Wim Thuis vraagt zich af of de pensioen- en AOW-rekenmodellen die nu gehanteerd worden, nog wel kloppen voor de toekomst. De pensioenleeftijd zal vanaf 2022 de gemiddelde levensverwachting van mensen gaan volgen: zijn kleindochter van 9 jaar zal tot haar 73ste moeten blijven werken. De ouderen van overmorgen zijn de jongeren van vandaag: "We beginnen ons leven in afhankelijkheid en zo eindigen we ook". Streven naar een inclusieve samenleving spreekt aan en is ook CDA geluid: stimuleren om mee te doen, iedereen gelijkwaardig en met veel accent op verbinding, op samen, en op verantwoordelijkheid. Senioren perspectief en vertrouwen gaan bieden: die oproep doen alle aanwezige ouderen voor de komende kabinetsperiode.